

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL II

Nr. 153.

Brașov, Mercuri 13 (25) Iulie

1888.

„Gazeta” ieșe în se-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și strălătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se primumeră la tôte ofi-
cialele postale din intru și din
afară și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrația, piața mare
nr. 22, etajul I., pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu ducă în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un exemplar 5 cr. v. a. sau
15 bani.
Atâtă abonamentele cât și
inserțiile sunt a se plăti
înainte.

Brașov, 12 Iulie st. v. 1888.

Punctul de culminație al întrevederii din Petersburg a fost fără îndoie vizita, ce a răcut împăratul Wilhelm armatei rusești întrunite în tabăra dela Krasnoie-Selo și primirea lui acolo.

Onorurile cu cari fii întâmpinat aici împăratul Wilhelm și dovedile de recunoștință și de simpatie ce le-a dată acestor trupelor rusești cu ocaziunea marelui defileu, deși sunt obișnuite la asemenea mari parădi militare, mărturisesc în casul de față totuși în mod deosebit apropierea adevărată între cele două mari imperii.

Se anunță, că împăratul Wilhelm a agrăit regimentele rusești în limba rusă și că aceste au răspuns cu urale nesfârșite. După paradă s'a servit un dejun în cortul împărațesc. Cu această ocaziune țarul Alexandru a beut un pahar pentru prosperarea armatei germane, er împăratul Wilhelm a răspuns în limba rusă bând în sănătatea țarului.

Asemeni asigurări de simpatie nu se schimbă între doi suverani, când statele lor sunt în ajun de a încruși armele. Trebuie să admitem, der, că cel puțin pentru un timp orecare pericolul unui conflict între Germania și Rusia este delăturat prin pasul întreprins de noul împărat german.

În articolul, prin cari foile rusești au salutată pe „ospele țarului și alii poporului rusesc”, se da expresiune deosebită speranțelor în susținerea păcii. „Intrevederea împăraților, dice „Novosti” este o serbătoare a păcii, care face deocamdată finită îngrijirea, de care au fost cuprinse atâtea timpuri poporele Europei”.

Dacă este se u nu destul de întemeiată această părere se va vedea în curând după întrevedere. Pentru momentul diplomația rusășă poate fi mulțumită cu succesul moral ce l'a dobândit prin visita împăratului Wilhelm. Rusiei fi este binevenită, că Germania însăși a luat inițiativa spre a delătura un eventual conflict între puternicele împărații nordice.

Foile rusești mărturisesc acum, că Rusia are destul lucru în interiorul imperiului său, decât ca să voiescă a începe cu ușurință un război așa de înfricoșat, cum ar fi acela cu Germania. Ceea ce-i dorește pe Ruși și ceea ce doresc ei este, ca să nu li se răpescă fructele câștigate în Orient prin stăruințele lor de o sută de ani. „Nou lăuri”, dice „Novosti” „nu ne trebuiesc, der rezultatele atător jertfe aduse de un șir de generații trebuie să le păstrăm și în privința a ceea ce putem face nici o concesie”.

Am accentuat la diferite ocazii, că este o adevărată fatalitate pentru Europa, că cele două

națiuni puternice și culte ale apusului sunt așa de îndușmănite între ele, încât Germania spre a se asigura în contra Franței se vede silită a căuta amicitia Rusiei și a și-o conserva pôte pentru un mare preț.

După tôte semnele prețului aceste vor fi concesionile, ce i le va face Germania Rusiei în Orient și se nasce întreba, decă aceste concesionile vor fi de natură a răspândi îngrijirile poporelor europene, ori din potrivă a le mări.

Despre un lucru nu mai încape adă îndoie după enunțările făcute de foile competente germane și rusești. Dilele domnirii prințului de Coburg în Bulgaria sunt numărate și din ceea ce se va întâmpla apoi cu această țară se va cunoșce mai bine pe ce se întemeiază noua învoială între Germania și Rusia.

Se va vedea atunci decă nu cumva prețul noii amicitie germano-ruse va fi mult mai mare, decât ca să pôte fi purtat în comun și de ceilalți aliați ai Germaniei și decă în deosebi Austro-Ungaria va putea privi în liniște la viitoră acțiune orientală a Rusiei.

Ne temem că „serbătorea de pace” din Petersburg fôrte puțin va contribui spre a delătura îngrijirile poporelor europene. Aceste numai atunci s'ar putea liniști, când pacea ce ar urma le-ar scăpa și de povara cea grea, ce trebuie să o pörte, când adevărat fi împreunată cu-o desarmare generală. Până când însă nu vor înceta pregătirile de război nici îngrijirile nu vor dispăre.

Sfințirea monumentului lui Aron Pumnul.

Cernăuți, 17 Iulie.

Din tôte părțile Bucovinei României s'au adunat er, în 16 l. c., spre a serba memoria neuitatului profesor Aron Pumnul, mort în anul 1866. Sfințirea monumentului său s'a făcut după programă cu multă demnitate. La 9 ore dimineața a fost mare „Te deum” în catedrală, unde a oficiat P. S. S. arhiepiscopul Dr. Silvestru Morariu Andrievici, fiind asistat de-o mulțime de preoți.

Între asistenți se vedeau domni: consilierul de Renney, care reprezenta pe președintele țerei, apoi Escelența Sa căpitanul țerei Br. Vasileco, căpitanii districtuali Br. Hurmuzachi și Balmoș, consilierul dela curtea de apel Pitey, deputații Lupul și Dr. Tomaszuk, colonelul Seracin, profesori de universitate, amployați, advocați etc.

Dintre deputații erau de față corpul profesoral dela gimnaziul superior din Cernăuți, la care reșosatul Pumnul a fost instructor până la mörtea sa, șola reală superioară gr. or., pedagogiul de învățatori și învățătoare, corpul profesoral al gimnaziului superior gr. or. din Suceava, reuniunile române din Suceava în frunte cu profesorul gimnazial Kossovici, comunitatea armenă orientală din Suceava, corpul profesoral al gimnaziului superior din Rădăuți, o mare mulțime de

preoți, reuniunile române din Cernăuți „Armonia” și „Junimea” în corpore, școlile din suburbii, un mare număr de dame și în urmă o mulțime de țărani.

Arhiepiscopul ținu după serviciul divin o cuvântare în memoria lui Pumnul, arătând virtuțile lui ca învățator și binecuvântând memoria acestui bărbat, care a deșteptat conștiința de sine în conașionali săi. În fine rugă Pre Sfinția Sa pe tōți asistenții de a merge împreună cu densusul la locul unde zac osămintele lui Pumnul. Astfelu porni în ordine cu tōții la cimitir. Ajunși aicea, onorații luară loc sub un baldachin, ce era ridicat față cu monumentul, pe care străluceau minunatele cununii dedicate de „Societatea pentru cultura și literatura română” de „Societățile române din Suceava”, de corpul profesoral al gimnaziului, de reuniunile „Armonia”, „Junimea”, de profesorul Sbiera etc.

După sfințirea monumentului ținu profesorul Ioan Bumbac discursul festiv. Cu cuvinte pline de însuflețire reaminti oratorului evenimentele anului 1848 și pe bravii luptători de atunci. El reaminti, cum contrarii națiunii române alungă din patria sa natală pe bărbatul leal și învățat, care a luptat pentru libertatea și drepturile poporului român, reaminti glorioșă și de 3 (15) Mai 1848, când tōți, cu micu cu mare, preoții cu crucea în frunte propovăduiră și proclamară libertatea și independința națiunii române. El aminti în fine, că Pumnul, refugiat în Bucovina, fii primit mai întâi în sinul nobilei și patriotice familii Hurmuzachi, care a contribuit așa de mult la înaintarea culturi române în Bucovina, și aici își află un sigurn adăpost. Vorbitorul aminti mai departe, cât de mult a contribuit Pumnul prin neobosită sa activitate la redeșteptarea sentimentului național între Români Bucovineni și încheiă cu cuvintele „Prutule, care-ți împreună valurile în Dunăre cu valurile celorlalți frați ai ței, mergi și spune fratelui țeu Oltul la a căruia țermuri născutu-s'a acela, a căruia scumpă memorie o serbam astăzi prin ridicarea unui modest monument, spune-i că și Români din Bucovina sânt și cugetă tot așa, ca frații lor dela Olt.”

Acest discurs a fost salutată cu însuflețire de cătră auditori. După aceea s'a cântat un imn de C. Morariu de cătră societatea filarmonică „Armonia” prin care s'a încheiat festivitatea în cimitir.

În după amădă a ceeași zile s'a continuat serbarea în „sala Armoniei”, eră șera școlarii de odinioară ai neuitatului Pumnul s'au întrunit, împreună cu un mare număr de aderenți ai lui și au serbat cu discursuri însuflețite memoria marelui dascal român.

„Revista Politică” din Suceava scrie, în ajunul sfințirii monumentului lui Pumnul, următoarele:

„Astăzi se serbează în Cernăuți sfințirea monumentului ridicat la mormântul lui Aron Pumnul. La această serbare adevărată națională ar trebui să se înfățișeze fiecare Român din Bucovina pentru a cinsti în semn de recunoștință nisuițele nobile și desinteresate și munca neobosită a lui Pumnul, care a desvol-

tat-o pentru redeșteptarea simțului și conștiinței naționale a Românilor din Bucovina. Părăsind Ardealul în urma prigonirilor unguresci, ne-a găsit la sosirea sa în Bucovina într-o amorțală națională perfectă. Limba românească era batjocurată de noi înși-ne, pentru-că ni era rusine a o vorbi înainte altora. Orientându-se despre starea noastră națională, cunoscând lipselile noastre, a început a lucra sprijinit de familia Hurmuzachi, carea prin influința sa i-a procurat postul de profesor la catedra pentru limba română înființată la gimnaziul superior din Cernăuți. Prin prelecțiunile sale, prin cărțile de cetire pe cari le-a redigat, a dezvoltat în noi iubirea pentru limba noastră maternă și pentru istoria noastră, despre carea până atunci nu aveam nici o cunoștință. Ni aducem aminte de pe timpul studiilor noastre gimnaziale, cum tinerii îndemnați prin eserpte publicate în „lepturarele” lui Pumnul din „letpisișile țeri” studiau în întruniri private istoria Românilor nebagată în semă chiar nici astăzi la școlile existente.

Operile lui Pumnul în prezentu nu sunt de critică fără rezervă acceptate, meritul însă de a fi pusă fundament pentru studiul limbii românești în Bucovina nu fii va tăgădui nime. Pe baza învățăturilor primite dela Pumnul mulți din învățecii lui au produs în materia limbistică fructe roditoare recunoscute de știința contemporană, alii însă proclama ignorând progresul științei limbistice, învățăturile lui Pumnul de adevăruri nestăruitate; deră aceștia prin această vor să acopere numai sterilitatea lor proprie în materia această.

Ceea ce este necontestat de nime, este influința lui Pumnul, care a avut o asupra dezvoltării simțului național la noi, Români din Bucovina. Această influință a exercitat-o vedit și în public și meritul lui este cu atât mai mare, cu cât a trăit sub absolutism și a avut curajul a lupta pentru poporul său fiind ca profesor funcționar al statului.

Memoria lui Pumnul, pentru a cărei serbare s'au întrunit astăzi Români din tôte părțile Bucovinei, se ni fii învățatură, cum un singur bărbat, carele își da silința să cunoșcă lipselile poporului său, decă voiesce și are stăruință în voința sa, pôte să stăpănescă tôte spiritele timpului său.

Această observație n'a fost nici odată mai de actualitate decât acum, când tōtă viața noastră națională pe tôte terenurile se află într-o stare cu totul marasmatică.

Dorim ca memoria lui Pumnul, a acestui bărbat integru și patriot, să ne întorcă spiritele spre conlucrare unită și conștiință pentru progresul național, căci numai atunci vom dovedi, că prețim memoria lui, decă vom urma exemplul muncii sale.

Bulgaria.

Lunile August și Septemvre joca în istoria Bulgariei cel mai însemnat rol. În Septemvre 1885 s'a făcut revoluțiunea din Filipopol, care a adus cu sine unirea Rumeliei orientale cu Bulgaria; în August 1886 prințul Alexandru a fost detronat și depărtat din țară printr-o conjurație; în August

1887 a venit actualul print Ferdinand în Bulgaria.

Ar trebui să fim superstițioși — dice „N. fr. Presse” — ca să conchidem din acesta că și în August și Septemvrie 1888 se va petrece în Bulgaria un eveniment decisiv istoric; dér nu este superstiție decât luăm notiță de semnele învederate, cari ne indică o fierbere ce există neîndoios în Bulgaria și care și pentru véra acesta face posibilă o schimbare decisivă. Se petrec în Bulgaria lucruri foarte curioase, pe cari mai aruncă și întvederea din Petersburg o curioasă lumină.

De când s'a condamnat majorul Popow, care mai apoi a fost agrățiat, s'a făcut o desbinare mare în ministeriu. Condamnarea oficerului meritat al armatei bulgare a înăsprit contrarietatea dintre membrii conservativi și liberali ai ministerului și principele Ferdinand este în fatala situație de a face pe mijlocitorul între consiliarii săi.

Printul nu cutază să depărteze pe ministrul-președinte Stambulov, căruia are a-i mulțami tronul; dér el nu se poate lipsi nici de acei membri conservativi ai ministerului, cari se opun superiorității lui Stambulov, care este fără considerație față cu ei. Căci fundamentul, pe care se basază tronul său este unitatea partidelor; el n'are decât un singur sprijin, unanimitatea Sobraniei, care prin alegerea lui i-a dat singurul titlu de legitimitate, la care se poate provoca. De aceea mijloacele cătău spre a ține laolaltă pe miniștri liberali și conservativi; petrece mai mult afară din capitală și și amână sosirea în Sofia numai ca să nu fiă silită a lua o deciziune.

Intr'aceea însă Stambulov, ca să nu fiă surprins de deciziune, caută a se apropia de cei nemulțamiți de Karavelov și de Zancov, partizanul Rusiei. Majoritatea Sobraniei, pe care printul stă se o piérdă, Stambulov caută să o câștige pentru sine chiar cu prețul de a trece în tabăra rusescă apelând la grația Țarului.

La acest pericul se mai adaugă un altul, care amenință Bulgaria. Cassele țării sunt sleite, resursele ei financiare încep a seca. Acesta este pentru un stat tinerț, care trebuie să se păzescă ca să fiă asigurat în contra ori-cărui surprinderi, o mare calamitate, mai ales când rublele rusești se învertesc prin țără. Printul din bogățiile sale proprii private a jertfit mult, dér și cea mai mare liberalitate își are marginea sa față cu poftele nesățioase.

In fine s'a iscat și un confiet cu Porta, care poate să devină fatală pentru Bulgaria, căci dreptul este pe partea Turciei. Sultanul nu poate să privescă cu linisce și indiferență, cum guvernul bulgar fără aprobarea sa ia în exploatare linia căii ferate Bel-lowa-Vacarel sub pretextul, că siguranța ei este amenințată de bandele de hoși muntenegrene. Guvernul bulgar n'a luat la timp măsură, ca să nu se amenințe acesta siguranță; el este responsabil decât la gura din Bellova patru persoane au fost atacate de hoși și au fost răpite și duse de ei. Dacă Bulgaria se reculege acum și ia măsură, ca să nu se mai repeteze asemenea casuri, e lucru contra căruia nu se poate obiecta nimic și toți ar fi aprobați, decât guvernul bulgar s'ar fi mărginit a așeza posturi militare dealungul drumului de feră amenințat. Dér ca Bulgaria în mod arbitrar să ia exploatarea unei căi ferate, care nu este a ei, este un act al forții brutale, contra căruia este în drept Turcia a protesta. Acest protest însă poate să devină tocmai acum foarte fatal pentru Bulgaria.

Pentru printul Ferdinand și pentru Bulgaria a fost foarte favorabil, că Sultanul s'a folosit cu multă bunăvoință de drepturile sale suzerane și s'a opus cerințelor Rusiei de a pași în mod brusc și aspru contra Bulgariei.

Dacă această bunăvoință ar înceta, în urma provocării bulgare, atunci Bulgaria ar fi lipsită de un sprijin foarte prețios în lupta ei de independență.

Acum să privim această situație a Bulgariei în legătură cu întvederea din Petersburg și cu aserțiunile organului bismarkian asupra „ocupației Koburgului.” E foarte probabil, că de ocamdată nu se va face în capitala Rusiei o învoire decisivă cu privire la Bulgaria. Germania a sprijinit cererea Rusiei de a se declara ilegal guvernul actual din Sofia, dér până acum s'a mulțamit cu atata. Dacă guvernul german cu ocazia întvederii din Petersburg ar vrea să încerce ca pe calea mijlocirei să dobândescă concesiuni din partea Rusiei, atunci timpul este puțin favorabil pentru o asemenea încercare. Căci semnele de aț trebuie să întărescă pe Ruși în credința, că Bulgarii înșiși sunt în ajutor de a mână apa pe mōra rusescă. De ce să facă dér Rusia acum concesiuni? Tărēmul în Bulgaria e subminat și sōrtea țării va fi în curend cōptă, ca sēmăturile pentru secerător. Astel Rusia nu mai trebuie să aducă jertfe pentru amicitia

germană în favoarea aliaților Germaniei. Bulgarii înșiși, cum se pare, se vor arunca în brațele Rușilor spre peirea lor.

Intelnirea împăraților.

În 21 Iulie d. a. împăratul Wilhelm și fratele său printul Enric au vizitat pe regina Greciei și pe marea ducesă Alexandra Iosefovna în Pavkosk. Acesta din urmă a petrecut pe oșpeți până la gară unde erau mai multe musici militare, cari au intonat imnul prusian și rusesc. Publicul a primit pe împărat cu entuziasm.

Despre parada militară din Krasnoie-Selo se scrie între altele: La marșul de paradă a atras deosebită atenție a împăratului german brigada vânătorilor de gardă prin ținuta lor voinicească și pasul lor iute, precum și convoiul împăratului său prin fuga sa în cariere. Când a trecut regimentul de Wyborg, a căruia șef este împăratul Germaniei, acesta mulțami fiecărui batalion în parte, dicend în limba rusescă: „Vé mulțamesc, bravii mei.” După terminarea paradei mulțami împăratul Wilhelm Țarului pentru strălucitul spectacul strîngându-i mână de repețite ori.

Înainte de mâncare împăratul Wilhelm făcu cu vaporul o excursiune pe insulele Newa și pretutindenea a fost salutată cu entuziasm de locuitorii vilor de acolo și de spectatorii de pe pod.

În 22 Iulie a fost serviciul divin în Peterhof; după aceea Majestățile Lor au luat dejunul pe bordul corabiei „Hohenzollern”. Mai târziu au mers împreună să vedă corăbiile panterate germane. Săra a fost dîne de gală în castelul dela Peterhof.

Împăratul Wilhelm a numit pe marele duce Pavel Alexandrovici șef al regimentului de cuirassieri Nr. 6 din Brandenburg și a conferit prefectului poliției din Petersburg Gresser vulturul roșu clasa I.

SCRILE ȚILEI.

Se anunță, că în anul acesta se va face în ziua de 18 August, ziua născerei Majestății Sale, un avansament extraordinar în șirurile armatei comune. Pentru acest avansament special sunt înscriși vre-o 600 de căpitani, locotenenți, sublocotenenți și cadeți loc-țituri de oficeri, din toate armele, el se va face la inițiativa personală a Majestății Sale în ajunul jubileului de 40 de ani al dom-

nirei sale, ce se va serba la 2 Decemvrie a. c.

Escelența sa d-lui comandant de corp din Ardélu br. de Schönfeld a dat alaltaeri în Sibiu un prând în onoarea generalului Pencovic, a consiliarului reg. român pentru regularea graniței.

Duminecă în 22 Iulie a. c. oficerii regimentului 2 de husari din Brașov și giur întreprinseră călări o excursiune din Rășnov preste munte la Sinaia. În Predeal se însoți cu ei și locotenentul de dorobanți staționat aici și ajunseră cu toți în Sinaia la 11 ore, traversându distanța dela Rășnov în patru césuri. Timpul fiind frumos, sosiră o mulțime de oșpeți din Bucuresc așa că Sinaia înfățișa un mărț tablu. Conducătorul acestei excursiuni, locotenent-colonelul Br. Fliesser la 3 ore d. p. a fost primit de Maiestatea Sa în audiență. La 6 ore călăreții se reintorseră și la 10 ore săra o parte din ei, ce-și luară drumul preste Timiș, ajunseră în Brașov. Putem numi respectabilă această excursiune, fiindcă unii călăreți făcură 80, alții până la 100 klm. La această excursiune, afară de numitul locotenent-colonel, luară parte căpitani Kaunz, Reimer, Hroch, și alți locotenenți și sublocotenenți ai regimentului.

Maiestatea Sa monarhul a acordat căpitanelui Bucovinei Br. Alesandru Vasilco rangul de consiliar secret (geheimer Rath).

În locul baronului Khun, comandantul corpului de armată din Gratz, se dice că va fi numit generalul br. Schönfeld, actualul comandant din Ardél. La posturile acestuia, se dice, va fi chiat printul Croy, general și inspector de cavaleria.

Trupele din corpul de armată al 4-lea dela Budapesta au primit deja tōte pusca cu repetiți Mannlicher de calibrul mic. Reserviștii se conchiamă acum pentru a se exercita cu noua puscă. În patru termene ei vor fi conchiamți deardendul pe timp de câte 7 zile, adică la 9, 16 și 24 Septemvrie și la 1 Octomvrie a. c.

Se vorbește, că poliția din Bucuresc va primi o organizație militară.

Un sergent de poliție, anume Iosif Szekely, a scăpat de mōrte pe un ț-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Căntece populare.

(Culese de Iuliu Moldovanu.)

Bădiță, bădiță meu
Ajungă-te dorul meu
Unde-a fi locul mai rău.
În mijlocul țergului
Pe spatele murgului,
Murgul se se poticnescă
Drept în cap se te svêrlescă.
— Frunză verde și-o nuia
Blăstemat'ai mândra mea,
Acuma se blăstemă eu:
Să te facă Dumneșu
Să sești tōtă ziua 'n prag
Cu ața băgată 'n ac,
Nictodată se nu 'npung
Până nu suspini și plângi.
Frunză verde de păsulă
Asta încă nu'i destulă,
Ci se-ți iei o bătă 'n mână
Și se te duci la fântână
Anumerând petrele
Rupându-ți mărgelele;
Stringându-ți mărgelele
Să-ți rupi și degetele
Nouă sute bani din pungă
La doftori se nu-ți ajungă,
Șese boi ca pânii
Să-ți mance doftorii.

— Du-mă bade și pe mine
Tot într'o țără cu tine;
De ț-a fi bade rușine
Fă-mă briu pe lângă tine;
De ț-a părea brău greu

Fă-mă lumină de sēu
Și mă bagă 'n sinul tēu.
De-i vedă că mă topesc
Mă scōte din sin afară
Și mă fă una de cēră,
Că unde te-i insura
Eu mândru te-oi lumina,
Streinii te-or întreba
Ce lumină fi asta?
Tu le-i spune bade-așa:
Asta-i lumină de sēu
Drăguța din satul meu,
Asta-i lumină de cēră
Drăguța din a mea țără.

Frunză verde fōiă lată
Bată-te bădiță, bată
Ciarcănu de p'angă lună
Și credința mea cea bună,
Ciarcănu de p'angă sōre
Și credința mea cea mare;
Dragă mi-ai fost ca inima
N'am creșut că mi-i lăsa.

Când m'ajunge dor de ducă
Dealul mi se face luncă,
Când m'ajunge dor de mers
Dealul mi-se face șes.

Așa 'sū Dōmne de streină
Ca firuțul de neghină
Intr'un mijloc de țarină.
Nict aceea nu'i streină
Că stau două 'ntr'o tulpină.

Săracul sufletul meu

Multă e judecată în rău,
Las' să fiă judecată
Bine că nu'i vinovat.

Gura cântă că-i nebună
Inima-mi plânge de sună,
Gura cântă că-i buecă
Inima 'n mine se 'necă.

Urită mi-i lumea mie
Dragă la ce foc se-mi fă,
Dragă nu e nimenui
Dacă nu-i pe voia lui.

Multă mă miră eu de-al meu bine
Unde-a mers de nu mai vine,
Că la țerg nu l'am vândut
La cărciumă nu l'am beut,
Gândesc că n'am nict avut.

De-aș se maică c'aș mori
Până-i veacu aș tot hōri;
Facere-aș din ziua nōpte
Și-aș hōri până la mōrte,
Facere-aș din nōpte și
Și-aș hōri până aș muri.

Străinu-sū instrăinat
Sărăcia mi-i fertat;
Mergu în lume după bine,
Vin acasă n'am pe nime,
Cautu în tōte laturile
Nu vedu numai gardurile,
Umplu-mi ochii lacrimile;
Cautu în sus și cautu în jos
Nu mai vedu precum a fost.

Leliță, lelița mea
Asēră când însēră
Eram la portăta ta
Ascultând pe maică-ta
Blăstemându-te pe tine
Pân'ce te iubesc cu mine.

Amu-i maică Joi sēra
Mergu fetele cu furca.
Mere-aș măicuță și eu
Dér mă tem de Dumneșu
A călea cuvântul tēu,
Că cuvântul maicii-i mare
De a-l călea sub picior.

De-ără avē pizmașii modru
Face-m'ără cenușe 'n codru.
De-ără avē pizmașii rēndu
Face-m'ără cenușe 'n vēntu.

Mândru-i codru și 'mpănat
Badea tēnēr supērāt,
Codru-i mândru și 'nfrunđit
Badea-i tēnēr necăjit.

Pe de lature de sat
Mere-un pân rētezat,
Dér nu-i pân rētezat
Ci-i bădița fermecat.
Dér cine l'a fermecat?...
Ia, mândruța lui din sat
Cu trei maci din trei grădin
Cu apă din trei fântân.

rană română, care era să se începe în Someșu.

Din Bulgaria se anunță, că toți *Bulgarii* cari petrec în străinătate și voiesc să se întorcă în patriă trebuie să producă pașaporte visate de către agenții bulgari din țările, unde se află.

Correspondența „Gazetei Transilvaniei.”

De lângă Tergul-Mureșului, 20 Iul. 1888:

Stimate D-le Redactor! Ungurii vreau să ne maghiarizeze cu orice preț. Spre scopul acesta au înființat mai anii trecuți între altele o școală de stat și în comuna Tirimie-mare din părțile acestea. Nu atât pentru Unguri au înființat ei școala aceasta, câtă mai virtuos pentru Români, cari formează contingentul populației din aceste părți și pe cari voiesc cu fier și foc să-i maghiarizeze. Școala de stat are 2 învățători bine plătiți, dăr ce folosul, că nu prea au pe cine să instrueze. Făcut'au totuși ce li-a stat în putință, amblat'au pe părinți să-i înșele și amăgescă, promițându-le scutirea de didactru, de toate speșele dascălesci și alte „favoruri” posibile, dăr, mulțămîta lui Dumnezeu, poporul nu numai că nu s'a lăsat amăgîtu, ci chiar din contră, pe când în anii de mai înainte școala ungurească de stat era cercetată și de vre-o 18 copii români, pe atunci în anul acesta din urmă abia pe 4 copii de Români i-au putuți prinde în cursă.

În adevăr, lupta pentru susținerea școlii românești e foarte grea, căci soviniștii maghiarizatori, învățătorii școlii de stat, umblă după popor pe strade și prin cărciume cu scopul să-l amăgescă. În timpul acesta însă puterea de rezistență a poporului slăbește în măsura progresivă în care cresc intrigile contrariilor și în care se înmulțesc sarcinile și necăsurile lui. Poporul nu vrea să se supună la o repartiție mai mare de 120 fl. pentru lăfa învățătorului și sub înșeurările actuale nu este consultat nicicum a exercita forță pentru a storce de pe popor o lăfa mai mare. Mai târziu după ce poporul va înțelege mai bine pericolul curselor ce i se întind, nu scape îndoială, că va sistemisa el de bună voie, chiar și cu pericolul de a-și risca totuși, o lăfa corespunzătoare pentru învățător. Dăr ce va fi până atunci? Dăr a putuți rezista cu atăta succes școala română pericolului ce-o amenință, mulțămîta pentru acesta se datorește mai mult autorităților superioare confesionale cari au binevoit a acorda acestei școli un ajutor de 40 fl. la an. Probabil că de acest ajutor și pe viitor se va bucura numita școală, dăr vorba e, că pe câte școle românești se află în asemenea grele situații și de unde li-se va putea acorda tuturor acestor școle ajutoare, dela cari în multe locuri e condamnată rezistența lor?

De bine ar fi pentru noi în asemenea împrejurări, dacă s'ar realiza ideea susținută de prețuita noastră „Gazetă” pentru a se înființa o „Reuniune școlară românească” care să se îngrijescă de timpuriu de întemeierea unui fond pentru ajutoarele școlilor căzute în astfel de împrejurări. La inițiativa și îndemnul unor băgăți harnici n'ar fi imposibilă înființarea unui asemenea fond, căci poporul bucuros jertfese din ceea ce are pentru scopurile naționale românești; mare este însă situația după ce înșeurările noastre s'au vîrît între el și prinșeurările ne mai pomenite paralizază acțiunile conducătorilor săi.

Ar fi bine dăr să se ia de timpuriu unele precauțiuni și să se asigure școlile românești prin întărirea poziției lor materiale până când încă nu s'au înșeurat în comunele românești și școlile de stat maghiarizatoare, cari altmintre se înmulțesc în mod înșepămintător pentru noi

Din Bucovina.

O întâmpinare a arhiducei Rainer. Din incidentul călătoriei Alteței Sale arhiducei Rainer în Bucovina, i se scrie „Revistei politice”:

În 24 Iunie st. nou școlarii dela școala populară din Bucșoia au arăngiatu o petrecere cu muzică sub conducerea învățătorului local d-lu George Popadiuc. Sosindu în decursul petrecerii șcirea, că Alteța Sa imperială arhiducele Rainer are să trecă cu trenul prin Bucșoia spre Câmpulung și de aici spre Transilvania, d-lu George Sidorovici, președintele comitetului școlar și secretarul comunal, a îndemnat pe poporenii ca să-l întâmpine la gara din Frasinu. Nu multă după această îndemnare, o mulțime de poporenii atătu din Bucșoia cătu și din Frasinu precum și peste 100 școlari, în frunte cu învățătorul lor se adunară la gara din Frasinu, unde se puseră cu toții în rëndu și cu muzica de a drepta.

Sosindu Alteța Sa și vedendu această adunare, cum stetu trenul, îndată a chematu din mijlocul mulțimei pe d-lu G Sidorovici, care era decoratu cu medalia de reșbelu, și l'a întrebatu la care regimentu a servitu și de când are medalia ce o portă?

Răspundendu d-lu Sidorovici, că o are de pe timpul ocupării Bosniei și că a servitu la reg. Nr. 41, Alteța Sa dișe: „Regimentulu acesta a fostu totduma brav, soldatu din care se compune au fostu totduma viteji.” Apoi întrebandu: ce felu de populație locușce în părțile acestea și răspundendu-i-se, că Români, Alteța Sa s'a bucuratu și a îndatoritu pe d-lu Sidorovici ca să mulțămescă în numele său tuturor pentru primirea ce i s'a făcutu. La pornirea trenului cu toții, cătu erau de față, strigară „să trăiescă”, era muzica a intonatu imnul popularu.

Serbarea la moștele S. Ioan dîn Suceava. Această serbare s'a săvărșitu și în anul acesta într'unu modu cătu se pôte de strălucitu. I. P. S. S. Mitropolitulu Dr. Silvestru Morariu, asistat de d-lu archimandritu și profesorulu din Iași Dr. Conon Aramescu, precum și de un număr forte însemnatu de preoți a celebratu s. liturgiă în biserica vechei metropolii din Suceava și a eșitu apoi în procesiune splendidă cu sfântulu încungurandu cea mai mare parte a orașului. Multe mii de credincioși din Bucovina, din România, din Transilvania, din Maramureșu și din Galiciă forma cortegiulu marețu alu sfântului, înaintea căruia pășia I. P. S. S. Mitropolitulu în vestmintă strălucite arhieresci cu Mitra pe capu, stropindu în drepta și în stanga cu aghiasmă; ér înaintea Mitropolitului unu lungu șir de preoți în haine sacerdotale, totu câte doi în rëndu, forma începutulu grandiosului convoin. Ordinea a fostu anulă acesta forte mare, cu multu mai mare decât în anii trecuți atătu în mănăstire cătu și în decursulu procesiunii — scrie „Rev. Pol.”

Frecvența școlorilor din Cernăuți. *Gimnaziulu superioru c. r. din Cernăuți* a fostu cercetatu la finea anului curent de 620 elevi, între cari 101 Români, 338 Nemți și Evrei, 89 Ruteni, 87 Poloni, 5 Cehi. După religione: 158 gr. or., 132 rom. cat. 46 gr. cat., 7 armeno-catolic. 1 armeno-oriental, 11 evangelic și 265 mosaici. La instituți au funcționat: 1 directoru, 19 profesori, 7 suplenți, 3 învățători de ajutor și 10 învățători subsidiari.

La școala reală superioară gr. or. au fostu la finea anului școlar 280 de elevi, între aceștia 14 Români, 186 Nemți și Evrei, 9 Ruteni, 67 Poloni, 4 Cehi, 1 Armean și 2 Unguri. După religione: 22 gr. or. 111 rom. cat., 4 gr. cat., 11 arm.-cat., 12 evangelic și 120 mosaici.

La Universitate s'au aflatu, cu finea semestrului alu doilea: 65 studenți la facultatea teologică, 151 la facultatea juridică, 34 la facultatea filosofică.

Intemplieri diferite.

A șesa căsătorie. Unui diaru din Timișoara i se comunică din comuna Cernedhaza, că unui țeranu român de acolo, în etate că de vre-o 70 de ani, i-au muritu până acum 5 neveste. S'a

căsătoritu acum a 6-a oră și nu este eschisă nici-decum probabilitatea, că va rămâne încă-odată veduvu, căci se află încă în deplină sănătate și putere. Prima-oră s'a căsătoritu în 1832, a 2-a oră în 1845, a 3-a oră în 1860, a 4-a oră în 1863, a 5-a oră în 1870. Dela 5 neveste a avutu 14 copii, dintre aceștia însă numai unulu se află în viață.

Concertu și petreceri.

Unu concertu și petrecere de veră se va arangia prin subscripșul comitetu, cu ocașunea adunării gen. a Despărțămintului XI alu „Asociațiunei transilvane” și a „Reuniunii femeilor române selagiane” în Domnintă la 6 Augustu 1888 st. n. în favorulu „Reuniunii Femeilor române din Selagiu”.

Comitetulu arangiatoru: Demetriu Suciu, președinte; Georgiu Popu, secretaru; V. Gavrișiu și J. Marcu, controlori; Gavrilu Trifu, cassaru. Ambrosie Boithoru, Vasiliu Buteanu, Emilu Branu, Laurentiu Branu, Gavrilu Berinde, Antoniu Cige, Demetriu Ciencu, Ioan Geșe, Alesandru Getie, Vasiliu Gynrko, Emilu Lemeny, Ionu Lengyel, Sigismundu Lengyel, Simeonu Meciu, Alesandru Micu, Augustinu Paulu, Mihaiu Popu de Basescu, Mihaiu Popu de Ortia, Ludovicu Popu, Ioan Siavaniu, Aureliu Simonu, Iuliu Sabou, Stefanu Sabou, Nicolau Tincu, Vasiliu Vaida, Petru Vaida.

Inceputulu la 8 ore seara. Prețulu de intrare: pentru persoană 1 fl., pentru familiă 2 fl. 50 or.

Despre încavartirare și vidualii se va îngrijii comitetulu arangiatoru. Participatorii suntu rugați a se însinua la presidiu (în Sz.-Cseh).

Tinerimea română din giurul Monorului va arangia o Petrecere de veră în Monoru, Duminecă la 5 Augustu st. n. 1888 în grădina școlii fundamentale sub scutu de panșă.

Prețulu intrării de persoană 80 cr. în familiă de persoană 60 cr. Venitul curatu este destinat în favorulu înființării școlii de fetițe din Monoru. — Inceputulu la 3 ore p. m.

Pentru comitetu: Simionu Beșianu, președinte. Drd. Aureliu Moldovanu, secretaru. Ionu Melianu, cassaru.

NB. Prea stimatele familii suntu avisate la provisiunea proprie. Ofertele marinimose se voru primi cu mulțămîta și se voru chita pe cale diaristică.

DIVERSE.

Unu conte maghiaru păcălitu. Despre unu conte ungurescu forte bogatu, care petrece mai cu semă în Parisu, diarele din străinătate narăză următoarele: Contele ceru dela unu pictoru francesu să meargă cu elu în Ungaria pentru a-i zugrăvi de-arëndulu toți caii ce-i are elu mai plăcutil. Contele promise pentru acesta pictorului speșele de călătorie, prevederea completă cu cele necesare pentru traiu și pe lângă acesta câte 500 fl. pentru fiă-care tablou. Curendu după acesta însă contelui i părū rēu de promisiunea făcută și voi să-și retragă cuvintulu. Când pictorulu i prezentă primul desemnulu contele își esprima sub anumite pretexte nemulțămirea. Pictorulu însă dirșe tabloulu întru tôte după dorința contelui, așa că acesta, ne mai sciindū ce vină să-i bage, a trebuit să-l primescă și să-l plătescă. L'a și plătitu, dăr nu cu 500 fl., ci cu unu scădēmētū de 120 fl. dișendū că pictorulu a întârșiat 4 zile cu lucrarea sa peste termenulu stabilitu și din asta causă contele s'a subtrășit pentru menagiarea și încavartirarea pictorului în castelul său câte 30 fl. pe zi, adecă pentru 4 zile 120 fl. Pictorulu s'a supăratu; a părășitu castelulu contelui, și-a închiriatu cartirul în unu orașu din apropiare și de aci a intentatu procesu contra contelui. Pic-

torulu a căștigatu procesulu, contele fu condamnatu la plățirea sumei întregi a tabloului, adecă 500 fl., și pe lângă acesta fu condamnatu la restituirea speșelor susținerii pictorului pe o lună de zile, cătu a duratu procesulu, și fiindcă contele la rëndulu său socoti pictorului 30 fl. pe zi pentru susținere, de aceea și legea făcu asemenea și astfel trebui să plătescă pictorului pentru 30 de zile 900 fl.

Ora de deșteptare a păsărilor. Unu observatoru, care are obicei să se scole forte de dimineța, a stabilitu orele la cari se deșteptă păsărele, dela 1 Mai până în luna lui Augustu: Sticletulu se deșteptă și cantă la ora 1 și jumătate dimineța; ciocărlia cu capulu negru, cătră orele trei; preșelița între orele două și jumătate până trei; mierla negră între orele trei și jumătate și orele patru; Vrabia între orele cinci și cinci și jumătate; pițigoiulu între orele cinci și cinci și jumătate. După aceste cifre, se vede că sticletulu este cel mai matinalu, ér vrabia și pițigoiulu cele mai leneșu dintre paseri.

Posiția unui Redactoru. Unu diaru englesu descrie posiția unui Redactoru astfel: „Redactarea unui diaru e fără îndoială o ocupațiune forte plăcută, ce face Redactorului multă onore și — bătăia de capu. Dēcă diarul cuprinde pre multă politică, publiculu e nemulțămîtu; dēcă însă cuprinde prea puțină, abonații se întrebă, că de ce dau ei bani pe unu diaru șecu? Dēcă tiparul e mēruntu, lumea se vaieță, că își strică ochii; dēcă e mare, toți diaru, că nu e vrednicu cuprinsulu diarului de prețulu abonamentului. Dēcă atacă pe cineva, unulu varsă focu și ceialaltu ridu; dēcă însă managează pe unulu, toți stau gata să-ți sară în capu și te injură. Dēcă laudă pe unii, suntemu parțialu, dēcă nu laudă pe nimeni, suntemu pesimiștu ori — erăși parțialu. Scriemū unu articulu pentru dame, bărbații spunu, că diarul e pentru copii și nu-lu prenumără; dēcă nu împlinimū și dorințele femeiloru, ele facu propagandă contra diarului.”

Unu copilū ce sta pe gânduri lângă lăganulu fratelui său mai micu, întrebă pe mamă-sa: „Spune-mi mamă, ore cine aduce pe copii cei mici? D-lu Doctoru? — „Da copilulu meu”, dișe mama. — „Și de unde îi are elu?” — „Bunulu Dumnezeu îi dă lui”. „Da, acum înțelegu eu dișe copilulu, când pruncul suntu de totu mititei bunulu Dumnezeu îi dă Doctorelui, când au crescutu însă mari atunci Doctorelui îi dă lui Dumnezeu înderētu.”

Cursulu pieței Brașov

din 22 Iulie st. n. 1888

Banote românești	Cump.	8.70	Vend.	8.74
Argintu românesc	..	8.68	..	8.70
Napoleon-d'or	..	9.88	..	9.92
Lize turcești	..	11.20	..	11.24
Imperiali	..	10.20	..	10.24
Galbini	..	5.88	..	5.91
Soris. fonc. „Albina” 6%	..	101.—	..	—
.. .. 5%	..	98.—	..	98.50
Ruble rusești	..	117.—	..	118.
Discontulu	..	6 1/2—8%	pe anu.	..
Bonuri croato-slavone	..	..	..	104.—

Cursulu la bursa de Viena

din 23 Iulie st. n. 1888.

Renta de aur 4%	..	102.65
Renta de hărtă 5%	..	90.45
Imprumutul căilor ferate ungare	..	151.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (1-ma emisiune)	..	97.90
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (2-a emisiune)	..	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (3-a emisiune)	..	115.50
Bonuri rurale ungare	..	105.—
Bonuri cu clasa de sortare	..	104.50
Bonuri rurale Banat-Timișu	..	104.50
Bonuri cu cl. de sortare	..	104.50
Bonuri rurale transilvane	..	104.50
Galbeni împărătesci	..	5.88
Napoleon-d'or	..	9.86
Mărci 100 imp. germane	..	60.97 1/2
Londra 10 Livres sterlinge	..	124.65
Imprumutul cu premiulu ungurescu	..	130.50
Renta de hărtă austriacă	..	81.45
Renta de argint austriacă	..	82.55
Renta de aur austriacă	..	112.55
Losuri din 1860	..	189.75
Acțiunile băncii austro-ungare	..	874.—
Acțiunile băncii de creditu ungar.	..	867.—
Acțiunile băncii de creditu austr.	..	310.50

Editoru și Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Mureșianu.

Publicațiune!

81,8-7

Se dă în arândă MOȘIA „METELEU“

din Județul Buzeu în România pe **9 ani**, adică dela **23 Aprile 1889** până la **23 Aprile 1898** prin licitațiune, care se va ține în **24 Iuliu 1888** stilu vechiu, deodată și la Brașov în Casa Comitetului parochială ală Bisericei române ort. res. dela St. Nicolae și la Buzeu în România în „Hotelul Moldavia.“

Condițiunile de arândare se află: în Brașov la Epitropia Bisericei „St. Nicolae“, în Buzeu la Domnii: Frații Stoicescu, Ioane Jarnea comercianți și Vasile H. Stînghe amplotat; în Bucuresci la Domnii C. Steriu și C. Pascu Case de schimb; în Ploești la Domnii Frații Stănescu comercianți; în Mizil la Domnii Vasile et St. Pittis comercianți; în Brăila la Domnii Const. Molundacū comerciant. —

Brașov, 18 Maiu 1888 st. v.

Comitetul Parochial

ală Bisericei române ort. res. dela St. Nicolae
în Brașov.

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se pot cumpăra în tutungeria I. Gross, în librăria Nicolae Ciurcu și Albrecht & Zillich.

Căști laterală de 10 fl. pe țî

fără capitală și fără risc prin vîndarea de losuri plătibile în rate în sensul articolului de lege XXXI din 1883.

Oferte primesce

Societatea de schimb din Budapesta
Adler & Comp., Budapest.

Sz. 45,485—1888.

IV-a

Hirdetmény.

A czukoradoról szóló 1888 évi XXIII t. cz. 65 és annak végrehajtása tárgyában kiadott utasítás 29 §-a alapján felhivatnak mindazok, kik 1888 évi augusztus 1-ső napján a répaczukor és minden hasonló czukor (nádczukor) termelvényekből 100 kilogramnál nagyobb készlettel bírnak, miszerint annak tiszta súlyát, valamint a helyet és a helyiségeket, melyekben a czukorkészletet tartják 1888 évi augusztus hó 1-étől számított 3 nap alatt az állandó tartózkodás illetve iparüzlet helyiségére nézve illetékes pénzügyőri szakaszhoz írásban — 2 példányban — jelentsek be.

Üzlapok a bejelentésekhez jelzett szakasznál ivenként 2 krajczárral kaphatók.

Végül figyelmeztetnek, miszerint az említett bejelentés alapján a czukorkészletek hivatalosan megállapítottak, azok azonban a tulajdonosok által nem adóztatandók meg.

A bejelentés elmulasztása valamint a helytelen bejelentés törvényszabta büntetést von maga után.

N.-Szeben, 1888 július hó 19-én.

M. kir. Pénzügyigazgatóság.

Sosirea și plecarea trenurilor și postelor în Brașov.

I. Plecarea trenurilor:

1. Dela Brașov la Pesta:

Trenul de persoane Nr. 307: 7 ore 10 de minute sera.

Trenul mixt Nr. 315: 4 ore 10 minute dimineața.

2. Dela Brașov la Bucuresci:

Trenul accelerat Nr. 302: 5 ore 37 minute dimineața.

Trenul mixt Nr. 318: 1 ora 55 minute după amiază.

II. Sosirea trenurilor:

1. Dela Pesta la Brașov:

Trenul de persoane Nr. 308: 9 ore 46 minute înainte de amiază.

Trenul mixt Nr. 316: 9 ore 52 minute sera.

2. Dela Bucuresci la Brașov:

Trenul mixt Nr. 317: 2 ore 32 minute după amiază.

Trenul accelerat Nr. 301: 10 ore 12 minute sera.

Rugăm pe domnii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunii să binevoiască a scrie pe cuponul mandatului postal și numerii de pe fâșia sub care au primit diarul nostru până acuma.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

TIPOGRAFIA A. MUREȘIANU,

BRĂȘOV,

PIAȚA MARE Nr. 22,

înființată cu începerea anului acestuia, provădută cu cele mai noue mijloce tehnice și asortată cu cele mai moderne tipuri,

primesce și efectuează totu felul de lucrări tipografice, precum:

Opuri și broșure, statute, foi periodice, imprimate artistice în aur, argint și colori, tabele, etichete de totu felul și esecutat elegant.

Pentru comercianți: adrese pe scrisori, facture, liste cu prețuri curente, avisuri, recomandațiuni, cerculare ș. a.

Programe elegante, bilete de vizită, bilete de logodnă și de nuntă, după dorință și în colore.

Disponendă de mașini perfecționate și de isvóre effine pentru procurarea hărtiei, stabilimentul nostru tipografic este în pozițiune a eseca orice comandă în modul cel mai esact și estetic precum și cu prețurile cele mai moderate.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov, piața mare Nr. 22, etagiul I, cătră stradă. Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.